

Araştırma Makalesi / Research Article

ULUSLARARASI YÖNETİM İKTİSAT VE İŞLETME DERGİSİ'NDE YAYINLANAN İKTİSAT MAKALELERİNİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Prof. Dr. Hamza ÇEŞTEPE

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İİBF, Zonguldak, (hamzac@hotmail.com)

Doktora Öğrencisi Özlem YÜKSEL

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, SBE, Zonguldak, (zmsnpl@hotmail.com)

ÖZET

Bu çalışmada uluslararası, hakemli ve bilimsel bir dergi olan Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi'nde 2005-2020 yılları arasında yayımlanmış olan iktisat makalelerinin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Belirtilen dönemde derginin yayınlanmış 49 sayısında yer alan toplam 171 iktisat makalesi, bibliyometrik özellikleri açısından incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda, son 5-6 yılda dergide yayınlanan iktisat makalelerindeki artışın dikkat çekici düzeyde olduğu, makalelerin daha çok tek yazarlı ve iki yazarlı olarak hazırlandığı ve yazar unvanları içerisinde doktor öğretim üyelerinin ağırlıkta olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında, makalelerin dünya ve Türkiye ekonomisiyle ilgili güncel konuları incelemesi, makalelerde yabancı kaynak kullanımının ağırlıkta olması ve ortalama atf sayısının Türkiye'de yayınlanan benzer dergilere göre nispeten fazla olması, derginin iktisat alanında üstün yönleri olarak belirlenmiştir. Derginin daha üst düzey endekslerde taranmaya başlaması, bu yönlerin daha çok güçlendirilmesi ve nispeten zayıf yönlerinin iyileştirilmesinde etkili bir faktör olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, İktisat, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi.

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF ARTICLES ABOUT ECONOMICS PUBLISHED IN THE JOURNAL OF THE INTERNATIONAL MANAGEMENT ECONOMICS AND BUSINESS

ABSTRACT

In this study, the bibliometric analysis of economics articles published between 2005-2020 in the International Journal of Management, Economics, and Business, which is an international, peer-reviewed journal's 49 prints published during the specified period, were examined in terms of their bibliometric properties. As a result of the examinations, it has been determined that the increase in the economics articles are mostly prepared with a single or dual author, and the doctoral faculty members are dominant among the author titles. In addition, the article's examination of current issues related to the world and Turkish economy, the intense use of foreign sources in the articles, and the fact that the average number of citations is relatively higher than similar journals published in Turkey were determined as the superior aspects of the journal in the field of economics. The fact that the journal starts to be scanned in higher-level indexes will be an effective factor in strengthening these aspects and improving their relatively weak aspects.

Keywords: Bibliometric Analysis, Economics, International Journal of Management Economics and Business.

1. Giriş

İktisat biliminin kökeni eski Yunan felsefi geleneğine kadar uzanmaktadır. Ancak iktisat biliminin doğuş tarihi olarak üzerinde uzlaşılan tarih, Adam Smith'in "Milletlerin Zenginliği" adlı kitabının yayınlandığı 1776'dır. Bu tarihten itibaren iktisatçılar ya da daha genel anlamda iktisadi konular ve sorunlarla ilgilenenler hazırladıkları kitap, makale, rapor vb. çalışmalarla iktisat bilimine önemli katkılar yapmışlardır. Dünyadaki gelişmeye paralel şekilde, ülkemizde de iktisat konusunda teorik ve özellikle uygulamalı çalışmaların ilgili kesimlerce paylaşılmasına imkân sağlayan dergilerin sayısının artması, birçok bilim dalı açısından olduğu gibi iktisat biliminin de gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır. Özellikle son 10-15 yılda dergilerin daha çok elektronik olarak yayınlanmaya başlanması, bilimsel makale sayısının hızla artmasına ve daha kısa sürede geniş kitlelerle paylaşılmasına imkân sağlamıştır.

Türkiye'de iktisadi ve idari bilimler alanındaki dergilerin büyük çoğunluğunun, özel yayın kuruluşlarının çıkardığı az sayıda dergi dışında, sayıları şu anda 200'ün üzerinde olan üniversiteler tarafından yayınlandığı görülmektedir. Özellikle, üniversitelerin ve buna bağlı olarak iktisat bölümlerinin sayısında önemli artışların yaşandığı 90'lı yıllardan itibaren, üniversiteler tarafından yayınlanan dergilerin sayısı sürekli artmıştır. Bu sayının artması, bir taraftan iktisat literatürüne Türkiye'nin katkısını artırırken, diğer taraftan da iktisat politikası uygulamaları konusunda karar alıcı ve uygulayıcılara yol gösterme anlamında önemli açılımlar sağlamıştır.

Bu amaçlara hizmet eden dergilerden biri de Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi tarafından 2005 yılından beri yayınlanmakta olan Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi (IJMEB)'dir. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi olarak yayın hayatına başlayan dergi, 2012 yılından itibaren alanını daraltmış ve şu anki adıyla yılda 4 sayı olarak yayın hayatına devam etmiştir. Çeşitli ulusal ve uluslararası indekslerde taranan dergide iktisat, işletme, yönetim ve bu alanlarla yakın ilişkili konularda hazırlanan makaleler yayınlanmaktadır. Derginin yayın dili Türkçe ve İngilizce olup, 2020 yılı sonu itibarıyla özel sayıları ile birlikte toplam 49 sayıyı yayımlanmıştır.

Bu çalışmanın amacı, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi'nde 2005-2020 yılları arasında yayınlanmış iktisat makalelerinin bibliyometrik analizini yapmaktır. Çalışma, adı geçen dergiyle ilgili yapılan ilk bibliyometrik çalışma özelliğine sahip olup, elde edilen bulgularla gerek iktisat alanında dergiye makale göndermeyi düşünenler, gerekse dergi yöneticilerine yol gösterilebileceği düşünülmektedir. Çalışmada veri toplama tekniği olarak da belge/doküman incelemesinden yararlanılmıştır. Bu kapsamda, derginin belirtilen dönemdeki sayıları incelenerek gerekli veriler toplanmış ve bu veriler kullanılarak analiz ve değerlendirilmeler yapılmıştır.

Araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyularak hazırlanan ve temel olarak üç bölümden oluşan çalışmada, ilk olarak literatür incelemesi başlığı altında daha önce yapılan benzer akademik çalışmalar hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde araştırmanın yönteminden bahsedilmiştir. Üçüncü bölümde, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi'nde 2005-2020 yılları arasında yayınlanmış iktisat makaleleri, bibliyometrik yöntem aracılığıyla analiz edilmiştir. Sonuç bölümünde ise, araştırma sonucunda elde edilen bulgular özetlenerek genel değerlendirme yapılmıştır.

2. Literatür İncelemesi

Çalışmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bibliyometri, matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin bilimsel iletişim ortamlarına uygulanması temeline dayanmaktadır (Pritchard, 1969:348-349). Bu yöntem, bilimsel çalışmaların analiz edilmesiyle; içerik, sonuç ve etkinliklerinin tespitine imkân vermektedir. Bibliyometrik çalışmaların temeli, antik dönemdeki kitap ve benzeri eşyaların sayımlarına kadar geri gitmekle birlikte (Broadus, 1987:127), tam anlamıyla bibliyometrik analiz yönteminin kullanıldığı ilk çalışmanın, 1927 yılında Journal of the American Chemical Society Dergisi'nde yayınlanan makalelerin kaynakçaları üzerine yapılan çalışma olduğu belirtilmektedir (Polat vd., 2013:75). Türkiye'de bibliyometrik analiz yönteminin kullanıldığı ilk çalışmanın ise, Ahmet Kemal Özönü tarafından 1970 yılında yayınlanan 'Growth in Turkish Positive Basics Sciences' adlı kitapta yer aldığı söylenebilir (Al, 2008:9).

Konuyla ilgili literatür incelendiğinde bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak, özellikle çeşitli alanlarda lisansüstü tezlerin incelemesinin yapıldığı çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalara örnek olarak Sylvia & Lesher (1995), Edwards (1999), Karadağ (2009), Alkan (2014), Beşel (2017) ve Boyraz vd. (2021) gösterilebilir. Türkiye'de yayınlanan çeşitli dergilerle ilgili bibliyometrik yöntemi kullanarak yapılan çalışmalardan bazıları ise şu şekilde özetlenebilir:

Bu açıdan Türkiye'de ilk yapılan çalışmalardan biri, Berkman (1987) tarafından Amme İdaresi Dergisi üzerine yapılan çalışmadır. Çalışmada 1968-1987 arasında adigeçen derginin yayınlanmış yirmi cildinde yer alan toplam 503 makale; konuları, yararlandıkları veri türleri, ele aldıkları konuların yönetim düzeyleri ve yazarları açısından analiz edilmiştir. Çalışmanın bulgularından yola çıkılarak, yönetim biliminin ve Türk kamu yönetimi disiplininin görünümü, sorunları hakkında değerlendirmelerde bulunulmuş ve ilgili kesimlere politika önerileri sunulmuştur.

Polat vd. (2013) yaptıkları çalışmada, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi'nde 2005-2012 yılları arasında yayınlanmış 434 makaleyi bibliyometrik yöntemle analiz etmişlerdir. Adı geçen yazarlar, çalışmada 434 makalenin 550 farklı yazar tarafından yazıldığı, yazar başına ortalama 1,26 makale düştüğü, derginin ulusal düzeydeki başarısını uluslararası düzeye aktaramadığı, dergiye yapılan öz atıfta bir sürekliliğin olmamasının uluslararası bir indekste taranabilmesine imkan sağlama anlamında olumsuz bir durumu ortaya koyduğu gibi sonuçlara ulaşmışlardır.

Hotamışlı & Erem (2014) tarafından hazırlanan çalışmada, yılda dört sayısı bulunan Muhasebe ve Finansman Dergisi'nde 2005-2013 döneminde yayınlanan makalelerin bibliyometrik özellikleri açısından incelenmesi yapılmıştır. Bibliyometrik atıf analizi tekniğinin kullanıldığı çalışmada, makale başına düşen ortalama yazar sayısının 1,01 olduğu, dergiye toplamda 112 kurumun katkıda bulunduğu, dergiye yapılan toplam atıf sayısının 250, özetatıf sayısının ise 224 olduğu tespit edilmiştir. Adı geçen dergide yayınlanan İngilizce makale sayısının çok az olması konusuna, hem yayınların uluslararası düzeyde incelenebilirliği, hem de atıf sayısını artırma anlamında dikkat edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Karagöz & Kozak (2014)'ın çalışmasında sosyal ağ analizi ile Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Adı geçen dergide 1997-2010

arasında yayınlanan makalelerden elde edilen verilerle hazırlanan çalışmada, araştırma konuları ve kurumlar arası iş birliğinin belirlenmesi ve bağlantıların incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçları, turizm bilgi ağının genel olarak disiplinlerarası bir bakış açısından daha çok, merkezi nitelik arz ettiğini ve Türkiye'deki üniversiteler arasındaki iş birliği oranının oldukça düşük düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır.

Çetinkaya Bozkurt & Çetin (2016), Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi'nde 2006-2015 yılları arasında yayımlanan 153 hakem denetimli makaleyi bibliyometrik özellikleri kapsamında incelemiştir. Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre, en çok "girişimcilik ve girişim kültürü", "ekonomi-iktisat" ve "pazarlama/dış ticaret" konularında yayımlar yapıldığı, en fazla yayın yapan kurumlar arasında Çanakkale Onsekiz Mart, Harran, Balıkesir ve Sakarya Üniversiteleri'nin yer aldığı, toplam 64 kurumun yapılan yayımlara katkı sağladığı, dergiye en fazla katkının yardımcı doçent doktor unvanına sahip yazarlar tarafından yapıldığı, tamamına yakının Türkçe olduğu, derginin Price, Lotka Yasası ve 80/20 Kuralına uymadığı tespit edilmiştir.

Beşel & Yardımcıoğlu (2017), çalışmalarında Maliye Dergisi'nde 2007-2016 yılları arasında yayınlanmış 330 makaleyi bibliyometrik analiz yöntemiyle inceleyerek, maliye biliminin dönüşüm sürecini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Çalışmada ulaşılan sonuçlara göre, makalelerin neredeyse tamamına yakınının tek veya iki yazarlı olduğu; en çok yardımcı doçent doktor, en az öğretim görevlisi unvanlı yazarların makale yayımladığı ve yazarların bölümlerine göre gruplandığında çoğunluğun maliye ve iktisat bölümlerinde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, son yıllarda maliye alanında ampirik çalışmaların arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Polat (2020) ise, Sosyoekonomi Dergisi'nde 2005-2019 döneminde yayınlanmış olan makalelerin bibliyometrik profilini incelemiştir. Çalışmada toplam 481 makale; makale, yazar ve kurum, konu ve atıf analizleriyle ele alınmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, dergide son yıllarda ampirik çalışmaların daha ağırlıkta olduğu ve atıf sayısının önemli ölçüde arttığı tespit edilmiştir. Bunun yanında; sürekli olarak yayınlanması, kurullarının düzenli işlemesi, bilimsel kriterlere uygun olması ve yabancı akademisyenlerin dergiye ilgi göstermesi gibi unsurların derginin güçlü yönleri olarak ortaya çıktığı ifade edilmiştir.

3. Yöntem

Bu çalışmada kullanılan yöntem, belge (dokuman) incelemesidir. Belge incelemesi, araştırılan olay veya olgular hakkında yazılı belgelerin detaylı biçimde analiz edilmesini amaçlamaktadır. Bibliyometrik yöntem denilen bu yöntem, görüşme ya da gözlem yapmanın zor olduğu durumlarda kullanılmaktadır (Güçlü, 2014:214). Bibliyometrik çalışmalar, bir araştırma alanına genel bir bakış sağlama da dahil olmak üzere birçok amaç için faydalıdır (Bonilla, 2015:1241). Bu amaçlardan kısaca bahsetmek gerekirse, öncelikle bu tür çalışmalarla çeşitli bilim dallarında bilimsel iletişimin nasıl gerçekleştirildiği konusunda bilgiler elde edilebilir (Al vd., 2010:2). Bu bilgiler ışığında da ülkeler, kurumlar arasında vb. karşılaştırmalar yapma imkanı ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında, bibliyometrik çalışmalar herhangi bir konuda en etkin yayınların ve en verimli araştırmacıların belirlenmesini sağlayarak, ilgili araştırmacılara yol göstermektedir. Bu çalışmada da Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi'nde bugüne kadar yayınlanan iktisat makalelerinin genel bir incelenmesi amaçlandığından bu yöntem kullanılmıştır.

Herhangi bir bibliyometrik çalışmada ilk adım, ilgili belgeleri almak için kullanılacak uygun veri tabanına karar vermektir (Sweileh, 2020:3). Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, dergipark sistemi üzerinden yazar ve hakemlerle iletişim kurarak arşivini internet sitesi üzerinden yayınlamaktadır. Çalışmada derginin internet sitesinde yer alan arşiv aracılığıyla yayımlanan makalelere ulaşılmıştır. Dönem olarak ise, derginin yayımlanmaya başladığı 2005 yılından 2020 yılına kadar geçen dönem alınmıştır. Derginin söz konusu dönemde 49 sayısında toplam 806 makale yayımlanmıştır. Yayımlanan makalelerin 171 adedini iktisat makaleleri oluşturmaktadır. Oransal olarak ifade etmek gerekirse, dergide yayımlanan makalelerin %21,2'si iktisat makalesinden oluşmaktadır.

Çalışmada incelenen makaleler; yayın yılları, kullanılan dil, yazar sayıları, yazarların unvanları, yazarların görev yaptığı bölümler, en çok kullanılan anahtar kelimeler, en fazla katkıda bulunan kurumlar, kaynakça sayıları (yerli ve yabancı), ampirik çalışmalarda kullanılan analizler ve en çok atıf alan makaleler açısından analiz edilmiştir.

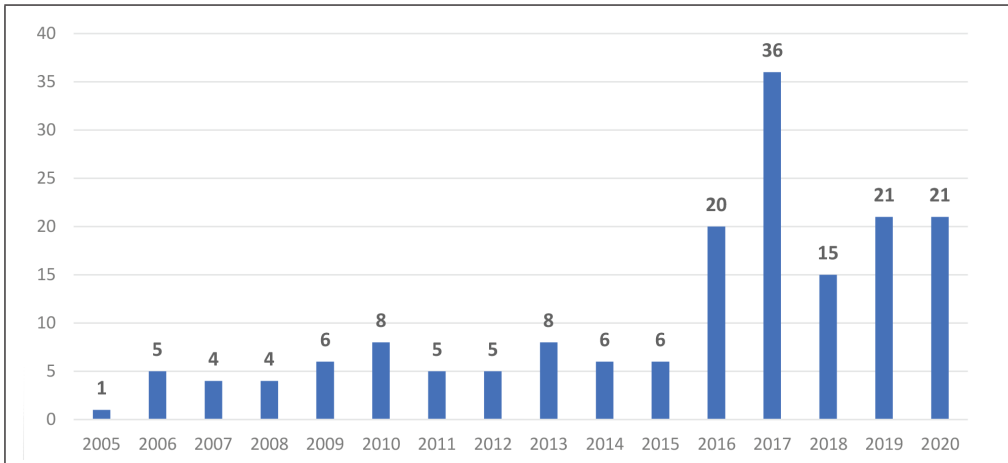
4. Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde, belirtilen dönemde Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi'nde yayımlanan 171 makaleye ilişkin bulgular tablo ve şekiller yardımıyla ortaya konulacak ve bulguların değerlendirilmesi yapılacaktır.

4.1. Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Araştırma kapsamındaki makalelerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde, Şekil 1'de görüldüğü gibi yıllara göre makale sayılarında dalgalanmalar mevcuttur. Makalelerin yayımlanma sayılarında 2016 yılından itibaren artış kaydedilen dergide, en fazla makale 2017 yılında yayımlanmıştır. Bu artışta özellikle, TR Dizin kapsamında dizinlenen dergilerin, doçentlik başvuru şartlarının “ulusal makale” maddesinde “ULAKBİM tarafından taranan ulusal hakemli dergilerde yayımlanmış makale” tanımı ile değerlendirme kapsamına alınması ve Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliği ile akademisyenlere ek ödemenin bu tarihten itibaren başlamasının etkili olduğu değerlendirilmektedir. 2005-2015 arasında dergide yılda ortalama yaklaşık beş iktisat makalesinin yayımlandığı görülmektedir.

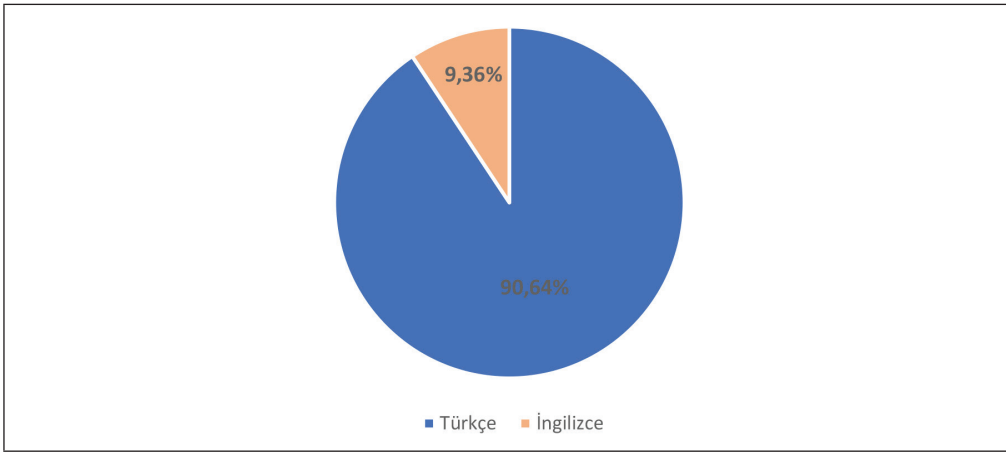
Şekil 1: Makale Sayılarının Yayın Yıllarına Göre Dağılımı

4.2. Kullanılan Dile Göre Makaleler

Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, Türkçe ve yabancı dilde makaleleri kabul etmektedir. Dergide 2005-2020 döneminde yayınlanan iktisat makalelerinin Türkçe ve İngilizce olarak iki dilde yazıldığı tespit edilmiştir. Şekil 2’de görüldüğü gibi, makalelerin %90,64’lük kısmı Türkçe yazılmış olup %9,36’lık kısmına tekabül eden 16 makale ise İngilizce dilindedir. Bu Türkçe makalelere göre oldukça az sayıda makalede, Türk yazarlar tarafından hazırlanmıştır. Derginin uluslararası düzeyde tanınırlığının artması durumunda yabancı dilde yayınlanan makalelerin sayısında artış olabileceği beklenmektedir. Bu durum, derginin ulusal düzeydeki başarısını uluslararası düzeye taşıması açısından önem arz etmektedir.

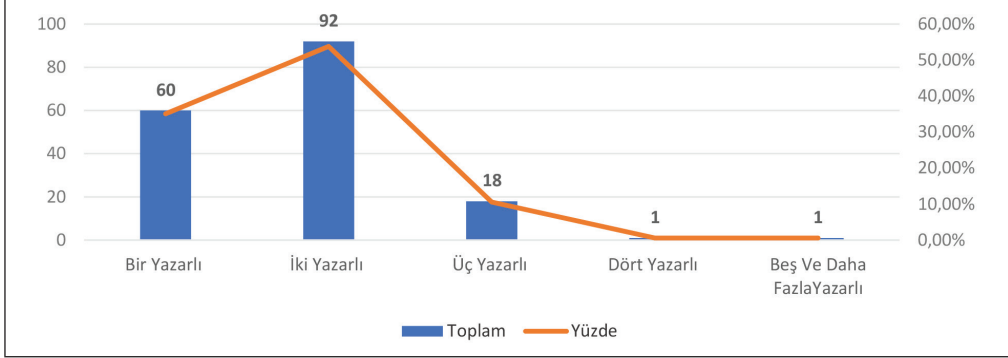
Şekil 2: Kullanılan Dile Göre Makale Oranları

4.3. Yazar Sayılarına Göre Makalelerin Dağılımı

Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi’nde 2005-2020 yılları arasında yayınlanan makalelerin 60 tanesinin tek yazarlı, 92’sinin iki yazarlı olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, Şekil 3’den de anlaşılacağı üzere makalelerin %88,89’luk kısmının bir veya iki yazar tarafından yazıldığı görülmektedir. Kalabalık ekip çalışmasına dayalı olarak oluşturulan makalelerin daha az sayıda bulunması, iktisadın sosyal bir bilim olmasının doğal bir sonucudur. Zira, doğa bilimlerinde ikiden fazla yazarlı çalışma sayısı sosyal bilimlere göre çok daha fazladır. Bununla birlikte iki yazarlı makale sayısının tek yazarlı makale sayısından 1/3 oranında daha fazla olması, bu alanda ekip çalışmasının da -en azından ikili olarak- azımsanmayacak düzeyde olduğunu göstermektedir. 171 iktisat makalesinin toplamda 312 adet yazarı bulunmakta ve makale başına düşen yazar sayısı 1,82 olarak gerçekleşmektedir.

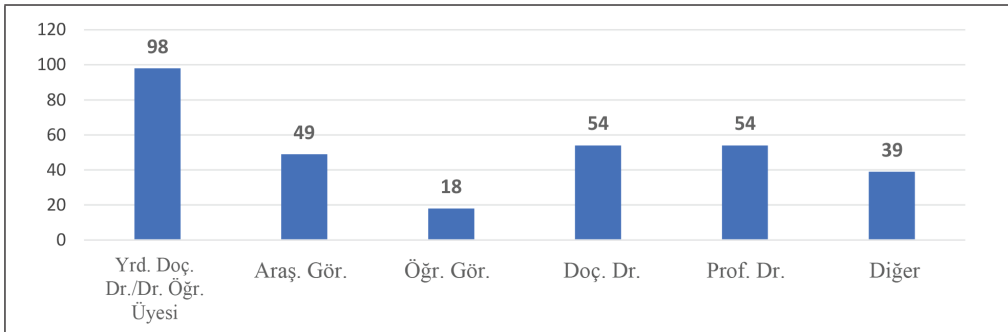
Şekil 3: Yazar Sayılarına Göre Makale Oranları

4.4. Yazarların Unvanlarına Göre Makale Sayıları

Makalelerde yazarların akademik unvanları da incelemeye dahil edilmiştir ve Şekil 4'te gösterilmiştir. Bu analizde, yazarın makale yayınlandığında sahip olduğu unvanı temel alınmıştır. En fazla çalışma yardımcı doçent doktor/doktor öğretim üyesi unvanına sahip akademisyenler tarafından gerçekleştirilmiştir. İkinci sırayı ise doçent doktor ve profesör doktor unvanına sahip yazarlar paylaşmaktadır. Her üç unvana sahip akademisyenlerin toplam makaleler içindeki payı %66,03 olmuştur. En fazla çalışmanın yardımcı doçent doktor/doktor öğretim üyeleri tarafından gerçekleştirilmesinin nedeni, adı geçen kadrodaki akademisyenlerin doçent olabilmek ve/veya bulunduğu sözleşmeli kadroya tekrar atanabilmek için yayın yapmak zorunda olmalarıdır. Bununla birlikte, araştırma görevlisi ve profesör kadrolarında bulunan yazarların da makale yazarları içindeki payının hatırı sayılır bir seviyede olduğu gözlenmektedir. Analizde diğer olarak ifade edilen gruba, lisansüstü öğrenim gören öğrenciler ve çeşitli kurumlarda çalışan uzmanların toplamı oluşturmaktadır.

Şekil 4: Yazar Unvanlarına Göre Makale Sayısı

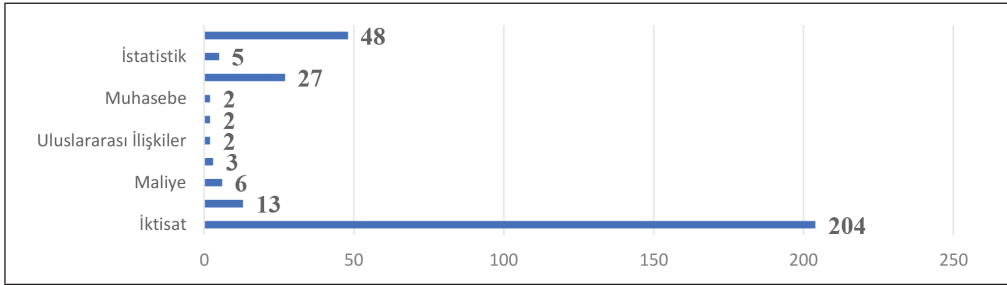

4.5. Yazarların Görev Yaptıkları Bölümlere Göre Dağılımı

İktisat alanında 2005-2020 yılları arasında yayınlanan 171 makaleden elde edilen bulgular ışığında, yazarlardan 264 tanesinin bir üniversitede görev yaptığı tespit edilmiştir. Yazarların görev yaptığı akademik birimlerin sayısı da analize dahil edilerek Şekil 5'te

sunulmuştur. İktisat makalelerinin incelendiği bu çalışmada, iktisat bölümünde görev yapan akademisyenlerin ağırlıkta olması beklenen bir sonuçtur. İkinci sırayı diğer yazarlar (kamu/özel sektör kuruluşlarında çalışanlar, akademik görevi olmayan doktora/yüksek lisans öğrencileri vb.), üçüncü sırayı ise meslek yüksekokullarında görev yapan yazarlar oluşturmaktadır. Bu bağlamda, meslek yüksekokullarında yer alan genç ve dinamik akademisyenlerin iktisat alanında uzmanlaşma hedefi doğrultusunda yayın yapmakta gayretli olduğu ifade edilebilir. Yapılan analizde, farklı bölümlerde görev yapan yazarların iktisat makalesi yayınlamış olması da iktisat biliminin çeşitli bilim dallarıyla ortak kesişim alanının bulunması ve iktisatçı akademisyenlerin yakın bilim dallarında görev yapmasıyla açıklanabilir.

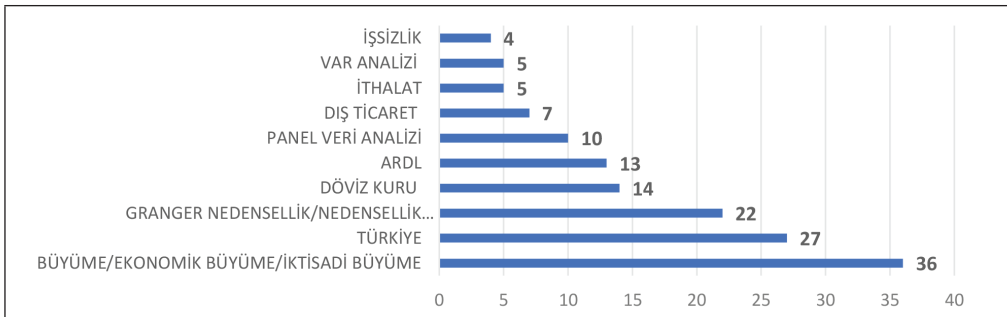
Şekil 5: Görev Yaptıkları Bölümlere Göre Yazar Sayıları

4.6. Makalelerde En Çok Kullanılan Anahtar Kelimeler

Şekil 6, makalelerde yer alan anahtar kelimelerden en çok kullanılan ilk onunu, kullanıldığı çalışma sayısına göre göstermektedir. Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi'nde iktisat alanında yayınlanan 171 makalede toplam 526 anahtar kelime kullanılmıştır. Bu bağlamda, makale başına ortalama 3 anahtar kelime düşmektedir. Yayınlanmış makalelerde en çok; büyüme/ekonomik büyüme/iktisadi büyüme, Türkiye, Granger nedensellik, döviz kuru, ARDL, dış ticaret, gibi anahtar kelimeler kullanılmıştır. Makalelerde en çok kullanılan anahtar kelimeler içinde bazı ekonometrik analiz yöntemlerinin yer alması, dünyada son dönemlerde iktisat biliminin mevcut durumuyla paralellik arz etmektedir. Türkiye ile birlikte büyüme, döviz kuru ve dış ticaret gibi anahtar kelimelerin yoğunluğu da yazarların özellikle Türkiye ile ilgili temel makroekonomik konular üzerine çalışmalar ürettiğini göstermektedir.

Şekil 6: En Çok Kullanılan Anahtar Kelime Sayıları

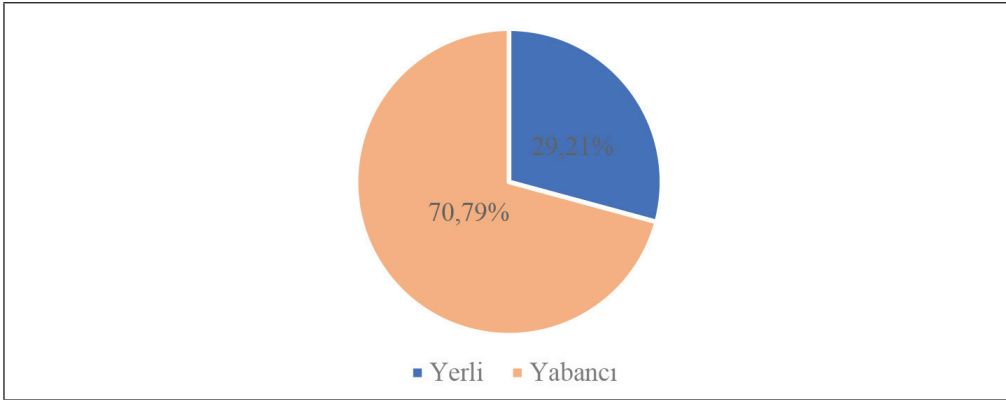

ise Akdeniz Bölgesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Görüldüğü üzere, coğrafi olarak yakın bölgelerde bulunan üniversitelerin dergiye katkısı yüksektir. Ancak, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde bulunan 13, Ege bölgesinde bulunan 11 üniversite de elemanlarıyla derginin yayınlanmış sayılarına katkı sunmuştur. Bu sonuçlar, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi'nin sadece kendi bölgesine hitap eden bir dergi olmadığını, dergide Türkiye'nin her bölgesinde yer alan üniversitelerden gelen iktisat makalelerinin yayınlandığını göstermektedir.

4.8. Makalelerde Kullanılan Kaynakların Türü

Makalelerde kaynakçada yer alan çalışmalar yerli ve yabancı ayrımı yapılarak analize dâhil edilmiş ve kaynakça oranları Şekil 9'da gösterilmiştir. Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi'nde 2005-2020 yılları arasında yayınlanan iktisat makalelerinde toplam 6319 kaynak kullanılmıştır. Toplam kaynakların 1846 tanesini yerli kaynaklar oluşturmaktadır. Geri kalan 4473 kaynağın ise yabancı kaynaklar olduğu tespit edilmiştir. Oransal olarak ifade edilecek olursa, toplam kaynakların %29,12'lik kısmını yerli kaynaklar, %70,79'luk kısmını yabancı kaynakların oluşturduğu görülmüştür. Yayınlanan makalelerde yabancı kaynak kullanımının oldukça yüksek olması, yazarların yabancı kaynaklara ulaşabilme ve yararlanabilme konusunda gerekli yetkinliğe sahip olduğunu göstermektedir.

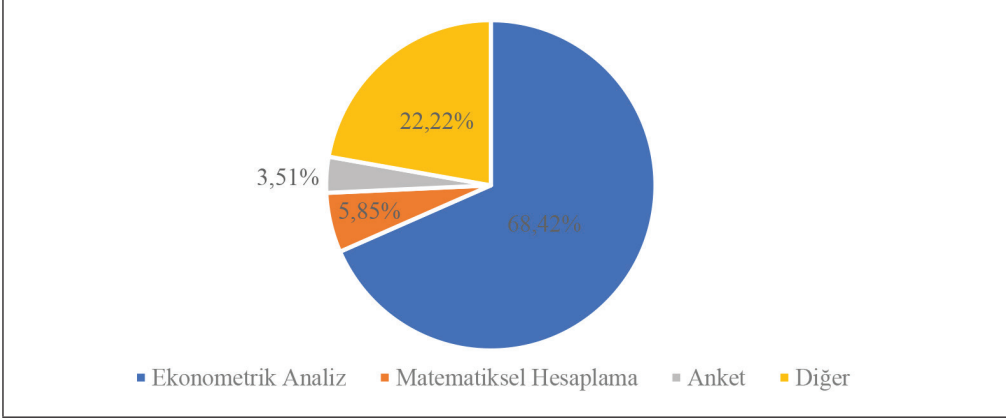
Şekil 9: Makalelerde Kullanılan Kaynak Türlerinin Payları

4.9. Makalelerde Kullanılan Ampirik Analiz Yöntemleri

İktisat alanında son dönemlerde yapılan akademik çalışmaların, genel olarak ampirik analize dayalı olduğu görülmektedir. Dergilerde yayınlanan makaleler kullanılan ampirik analiz yöntemleri açısından incelendiğinde ise, ekonometrik analiz yöntemi en fazla kullanılan yöntem olarak öne çıkmaktadır. Şekil 10'da görüldüğü gibi, bu çalışmada analize tabi tutulan 171 iktisat makalesinin %68,42'sinde ekonometrik analiz yönteminin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu oranın yüksekliği, son dönemlerde dünyada iktisatla ilgili bilimsel çalışmalarda kullanılan yöntem konusundaki genel eğilimin Türkiye'ye yansımaları şeklinde açıklanabilir. İncelenen 10 makalede matematiksel hesaplamalar, 6'sında ise anket yöntemi kullanılmıştır. Geriye kalan çalışmalar ise bu yöntemlerin dışında kalan yöntemler kullanılarak hazırlanmıştır.

Şekil 10: Kullanılan Ampirik Analiz Yöntemlerinin Oransal Dağılımı

4.10. İktisat Makalelerinin Atf Alma Durumu

Dergiye yapılan atf sayısı, bilimsel dergilerdeki başlıca başarı kriteri olarak düşünülmektedir. Bibliyometrik analizler de dergi atıflarına ilişkin çalışmalardan ayrı değildir ve herhangi bir bibliyometrik birime uygulanabilir (Hall, 2011:16). Bu kapsamda, yapılan analizde en çok atf alan makaleleri tespit edebilmek için, makaleler tek tek Google Scholar arama motoru vasıtasıyla incelenmiştir. Yapılan inceleme neticesinde dergide yayınlanan 171 iktisat makalesinin toplam 1492 atf aldığı tespit edilmiştir. Başka bir ifadeyle makale başına 8,7 atf düşmektedir ki, bu da Türkiye’de yayınlanan bir dergi için ortalama, hatta ortalamanın üzeri bir rakamı temsil etmektedir. Derginin iktisat alanında en çok atf alan ilk on makalesi ise Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: 2020 Sonu İtibariyle En Çok Atf Alan İktisat Makaleleri

Sıra No	Makale Başlığı	Atf Sayısı
1	Türkiye’de Konut Piyasasının Belirleyicileri: Ampirik Bir Uygulama	94
2	Türkiye’de Döviz Kuru Rejimi, Konvertibilete, İhracat-İthalat İlişkisi 1980-2001	92
3	Finansal Liberalizasyon ve GSMH Büyümesi Arasındaki İlişki	88
4	Türkiye’de Reel Döviz Kuru ile İhracat ve İthalat Arasındaki İlişkinin VAR Tekniğiyle Analizi	85
5	Türkiye’de Kayıtdışı Ekonomi ve Büyüme İlişkisi	71
6	Türkiye’de Ekonomik Büyüme ve Döviz Kuru Cari Açık Üzerinde Etkili Midir? Bir Nedensellik Analizi	69
7	Türkiye’de Petrol Fiyatları, İhracat ve Reel Döviz Kuru İlişkisi: ARDL Sınır Testi Yaklaşımı ve Dinamik Nedensellik Analizi	67

Tablo 1 devam

8	Kırılgan Beşli Ülkelerinin Hisse Senedi Piyasaları Arasındaki Eşbütünleşme Analizi	66
9	Ekonomik Büyüme ile Kamu Harcamaları Arasındaki Nedensellik İlişkisinin Wagner Tezi Kapsamında Bir Analizi: Türkiye Örneği	56
10	Dış Ticaret Hadleri, Dünya Petrol Fiyatları ve Döviz Kuru İlişkisi, Yapısal VAR Analizi: Türkiye Örneği	55

5. Sonuç

Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi 15 yılı aşkın süredir kesintisiz yayınlanan, alanında nitelikli akademik bir dergidir. Yönetim, iktisat ve işletme alanları ve bunlarla yakın ilgili alanlarda Türkçe ve İngilizce makaleler kabul eden dergi gerek ulusal gerekse uluslararası önemli indekslerde taranmaktadır. Dergide işletmeden sonra en çok makalenin yayımlandığı alan iktisattır. Bu çalışmada, adı geçen dergide 2005-2020 döneminde yayınlamış olan 171 iktisat makalesinin, bilimsel çalışmaların analiziyle içerik, sonuç ve etkinliklerinin tespitine imkân sağlayan bibliyometrik yöntemle incelemesi yapılmıştır.

Çalışmada elde edilen bulgulara göre, son 5-6 yılda dergide yayınlanan iktisat makalelerindeki artış dikkat çekici düzeydedir. Makalelerdeki çok yazarlılık durumuna bakıldığında, daha çok iki yazarlı çalışmalar yayınlamıştır. Makalelerin yazım dilleri dikkate alındığında ise %90'ının Türkçe, %10'unun İngilizce olarak hazırlandığı görülmektedir. Yazarların unvan durumu açısından değerlendirildiğinde, en çok yardımcı doçent doktor/ doktor öğretim üyesi unvanlarıyla makale yayımlandığı görülmüştür. En fazla yayın yapan ilk üç kurum -Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi- başta olmak üzere toplam 99 kurum dergiye katkı sağlamıştır. Makalelerin büyük çoğunluğu, üniversite mensupları tarafından yazılmıştır. Makalelerde en çok büyüme/ ekonomik büyüme/iktisadi büyüme anahtar kelimesi kullanılmıştır. Akademisyenlerin büyük çoğunluğu iktisat bölümünde görev yapmaktadır. Kaynak kullanımına bakıldığında, %71 oranında yabancı kaynak, %29 oranında yerli kaynak kullanılmıştır. Makalelerin %68'inde ekonometrik analiz, %6'sında matematiksel hesaplama, %3'ünde anket, %23'ünde diğer analiz yöntemleri tercih edilmiştir. Dergide yayınlanan makale başına ortalama 8,7 atf yapılmıştır.

Dergide son yıllarda iktisat makalelerinin sayısının artması, makalelerin dünya ve Türkiye ekonomisiyle ilgili güncel konuları incelemesi, makalelerde yabancı kaynak kullanımının ağırlıkta olması ve ortalama atf sayısının Türkiye'de yayınlanan benzer dergilere göre nispeten fazla olması, derginin iktisat alanında üstün yönleri olarak ifade edilebilir. Yayımlanan makaleler içinde yabancı dilde hazırlanan makale sayısının azlığı, derginin daha üst düzey indekslerde henüz taranmaması ve makale yazarları içinde yabancı yazar sayısının azlığı ise nispeten zayıf yönleri olarak ortaya çıkmaktadır. Bu zayıf yönlerin iyileştirilmesi ise büyük ölçüde derginin üst düzey indekslere kabulüne bağlı olduğu için, bu doğrultuda çalışmaların yapılması konusunda gerekli maddi ve manevi desteğin sağlanması önem arz etmektedir.

Katkı Oranı Beyanı

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağladıklarını beyan eder.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar, çalışmanın sonuçları veya yorumlarını etkileyebilecek herhangi bir maddi veya diğer asli çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Kaynakça

- Al, U. (2008). Türkiye'nin bilimsel yayın politikası: Atf dizinlerine dayalı bibliyometrik bir yaklaşım (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Al, U., Soydal, İ. & Yalçın, H. (2010). Bibliyometrik özellikleri açısından Bilig'in değerlendirilmesi. *Bilig*, 55, 1-20.
- Alkan, G. (2014). Türkiye'de muhasebe alanında yapılan lisansüstü tez çalışmaları üzerine bir araştırma (1984-2012). *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 61, 41-52.
- Berkman, Ü. A. (1987). *Amme İdaresi Dergisi*'nde yayınlanan makaleler ve Türk yönetim bilimi. *Amme İdaresi Dergisi*, 20(4), 19-42.
- Beşel, F. (2017). Türkiye'de maliye alanında yapılmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi (2003-2017). *International Journal of Public Finance*, 2(1), 27-62.
- Beşel, F. & Yardımcıoğlu, F. (2017). Maliye Dergisi'nin bibliyometrik analizi: 2007-2016 dönemi. *Maliye Dergisi*, 172, 133-151.
- Bonilla, C. A., Merigo, J. M. & Abad, C. T. (2015). Economics in Latin America: A bibliometric analysis. *Scientometrics*, 105, 1239-1252.
- Broadus, R.N. (1987). Early approaches to bibliometrics. *Journal of American Society for Information Science*, 38(2), 127-129.
- Boyraz, M., Kabakulak, A. & Mutlu, A. S. (2021). Hazırlanmakta olan turizm konulu lisansüstü tezlerin veri görselleştirme tekniği ile bibliyometrik analizi: 2006-2020 yılları örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1434-1453.
- Çetinkaya Bozkurt, Ö. & Çetin, A. (2016). Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi'nin bibliyometrik analizi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 1(2), 229-263.
- Edwards, S. (1999). Citation analysis as a collection development tool: A bibliometric study of polymer science theses and dissertations. *Serials Review*, 25, 11-20.
- Güçlü Nergiz, H. (2014). Türkiye'de lisansüstü turizm tezlerinin bibliyometrik profili (1990-2013). VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, 04-05 Nisan, Kuşadası, Aydın, Bildiriler Kitabı, 212-221.
- Hall, C. M. (2011). Publish or perish? Bibliometric analysis, journal ranking and the assesment of research quality in tourism. *Tourism Management*, 32(1), 16-27.
- Hotamışlı, M. & Erem, I. (2014). Muhasebe ve Finansman Dergisi'nde yayınlanan makalelerin bibliyometrik analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 63, 1-20.
- Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelemesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Karagöz, D. & Kozak, N. (2014). Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nin bibliyometrik analizi: Araştırma konuları ve kurumlar arası iş birliğinin sosyal ağ analizi ile incelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 28(1), 47-61.
- Polat, S. (2020). Sosyoekonomi dergisinde yayınlanan makalelerin bibliyometrik analizi: 2005-2019 dönemi. *Sosyoekonomi*, 28(45), 281-300.

- Polat, C., Sağlam, M. & Sarı, T. (2013). Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi'nin bibliyometrik analizi. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 27(2), 273-288.
- Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics. Journal of Documentation, 25(4), 348-349.
- Sweileh, W. M. (2020). Bibliometric analysis of peer-reviewed literature on climate change and human health with an emphasis on infectious diseases. Globalization and Health 16(44), 1-17.
- Sylvia, M. & Leshner, M. (1995). What journals do psychology graduate students need? A citation analysis of thesis reference. College and Research Libraries, 56, 313-318.

EXTENDED SUMMARY

Research Questions & Purpose

International Journal of Management, Economics and Business is a peer-reviewed and international journal that has been published by Zonguldak Bülent Ecevit University since 2005. The aim of this study is to make a bibliometric analysis of the economics articles published in the International Journal of Management, Economics and Business between 2005-2020. The study has the feature of being the first bibliometric study about the aforementioned journal, and it is thought that with the findings obtained, those who are considering sending articles to the journal in the field of economics and journal managers can be guided.

Literature Review

It is stated that the first study in which the bibliometric method, which is the analysis method of the study, was used, was the study on the bibliography of the articles published in the Journal of the American Chemical Society in 1927. It can be said that the first study in Turkey in which the bibliometric analysis method was used was included in the book "Growth in Turkish Positive Basics Sciences" published by Ahmet Kemal Özinönü in 1970.

In the literature, there are many studies in which postgraduate theses in various fields are examined by using the bibliometric analysis method. Examples of these studies are Sylvia & Leshner (1995), Edwards (1999), Karadağ (2009), Alkan (2014), Beşel (2017) and Boyraz et al. (2021) can be shown. It is seen that studies using the bibliometric method on various journals published in Turkey have intensified in the last ten years. In this respect, one of the first studies in Turkey was the study conducted by Berkman (1987) on the Journal of Public Administration. In the study, a total of 503 articles included in the twenty volumes of the aforementioned journal between 1968-1987; were analyzed in terms of the types of data they benefited from, the management levels of the subjects they discussed, and the authors. Based on the findings of the study, evaluations were made about the outlook and problems of the science of management and the discipline of Turkish public administration, and policy recommendations were presented to those concerned. Besides, Polat et al. (2013), Hotamışlı & Erem (2014), Çetinkaya Bozkurt & Çetin (2016), Beşel & Yardımcıoğlu (2017) and Polat (2020) are among similar studies in the literature.

Methodology

The method used in this research is document analysis. Document analysis aims to analyze the written documents about the investigated event or facts in detail. This method, called the bibliometric method, is used when interviewing or making observations is difficult. Bibliometric studies to achieve a wide variety of purposes primarily provide an overview of a research area. In this study, this method has been used since it is aimed to review the economics articles published so far in the International Journal of Management, Economics and Business.

The International Journal of Management, Economics and Business, communicates with the authors and referees through the Dergipark system and publishes its archive on the website. In the study, the articles published through the archive on the website of the journal were accessed. As the period, the period from 2005, when the journal began to be published,

to 2020, was taken. 171 economics articles in 49 issues of the journal published in that period were examined one by one. These articles were analyzed in terms of publication years, language used, number of authors, titles of authors, departments of authors, most used keywords, most contributing institutions, number of bibliography (domestic and foreign), analyzes used in empirical studies, and citation.

Results and Conclusions

According to the findings of the study, the increase in the economics articles published in the journal in the last 5-6 years is remarkable. Considering the multi-authorship status in the articles, mostly studies with two authors were published. When the written languages of the articles are taken into consideration, it is seen that 90% of them are prepared in Turkish and 10% in English. When the authors were evaluated in terms of their titles, it was seen that the most articles were published with the titles of assistant professor/doctor faculty member. Most of the articles were written by university members. The keywords of growth/economic growth were mostly used in the articles. The majority of academics work in the economics department. Looking at the use of resources, foreign resources were used at the rate of 71% and domestic resources at the rate of 29%. Econometric analysis was preferred in 68% of the articles, mathematical calculation in 6%, questionnaire in 3%, and other analysis methods in 23%. An average of 8,7 citations were made per article published in the journal.

The increase in the number of economics articles in the journal in recent years, the fact that the articles examine current issues, the use of foreign sources in the articles, and the fact that the average number of citations is relatively higher than similar journals published in Turkey can be expressed as the superior aspects of the journal in the field of economics. Among the published articles, the low number of articles prepared in a foreign language, the fact that the journal has not yet been scanned in higher-level indexes, and the low number of foreign authors among the article authors are relatively weak aspects. Since the improvement of these weaknesses largely depends on the acceptance of the journal to the high-level indexes, it is important to provide the necessary support for studies in this direction.